

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№4 (186) САКАВІК 2015 ГОД

ПОГЛЯД РЭДАКТАРА

“СИСТЕМА ПОШЛА ВРАЗНОС”

Як кажуць мясцовыя вастрасловы, серада – гэта маленькая пятніца. І гэтая фраза–яскравае сведчанне зменаў у народным светабачанні, што адбываюцца пад уплывам агрэсіўнай расейскай ментальнасці, якая амаль запанавала ў галовах тутэйшых прыхільнікаў “ расейскага міру”.

Так выходзіць, што мясцовы працаўнік, пасля двух, альбо трох дзён актыўнага адпачынку ў “ рускім духу” усё ж вымушаны зрабіць сабе гумарыстычную ін’екцыю, каб неяк дацягнуць да доўгачаканай пятніцы, бо як спявае , бард Сямён Слепакоў : “каждую пятницу я в дерьмо!”, но “каждый понедельник я огурцом!”. Вось ён вычварэнскі прынцып жыцця, для абываценя, які жыве адным днём. Вось ён прынцып жыцця, які прапагандуецца праз СМІ, расейскія КэВэзНы, эстраду, кінематограф і літаратуру. Ды хіба ён адзіны? Іх безліч, і тутэйшыя людзі з лёгкасцю прышчапляюць сабе бацылы нацыянальнага знішчэння. Удумайцеся толькі, не так даўно група вядомых расейскіх ацёраў і рэжысёраў(Ф. Бандарчук, М. Міхалкоў, К. Шахназараў, А. Табакоў, …) звярнуліся з лістом да прэм’ер-міністра Д.Мядзведзева дазволіць мацюкі ў фільмах.

У Расеі, якая стаіць на мяжы гуманітарнай катастрофы(эканамічны абвал, рост злачыннасці, наркаманія, разводы (у некаторых гарадах на 100 шлюбаў – 100 разводаў), першае месцы ў свеце па абортах, не кажучы ўжо пра татальную алкагалізацыю краіны…), для прадстаўнікоў мастацтва няма нічога больш надзённага, як дамагчыся права на выкарыстанне мацюкоў на сцэне і ў кадры. Гэткая пазіцыя ёсць сведчаннем поўнай згубы арыентацыі і цвярозага ўсведамлення таго, што адбываецца з краінай і яе грамадзянамі. Не, канечне, для канстатацыі факта духоўнай смерці грамадства, гэта вельмі яскравы элемент, але справа ў тым, што адны творцы канстатуюць, а другія папярэджваюць, расплюшчваюць грамадству вочы на праўду жыцця і паказваюць шляхі ратавання краіны і дзяржавы. Як правіла, народ ідзе за тымі, каго хваліе праблема недахопу мацюкоў.

Але я не пра Расею, я пра нас з вамі. Мо хопіць захапляцца тым, што называецца “калосам на гліняных нагах”? Бо, як паказвае гісторыя, раней ці пазней усе гэтыя гуліверы разбураюцца часам ці сілай духа народа; пачуццём нацыянальнай еднасці і свабоды, якія здатныя спыніць любую агрэсію. Мо ўжо наспеў час паклапаціцца пра тое, каб не патрапіць пад руіны гэтага самага калоса?

Так ужо адбываецца з моцнымі гэтага свету, што яны пераацэньваюць свой уплыў на сусветныя працэсы. І найперш гэткія памутненні розуму адбываюцца ў краінах пазбаўленых дэмакратычных інстытутаў і перакананых у сваёй богаабранасці і выключнасці(нацысцкая Германія, сталінска-брэжнеўскі СССР…) Падалося Пуціну, што захоп Украіны – справа двух тыдняў, а вынік – “ В России все неожиданно стали осознавать, что Кремль не контролирует события и не знает, что с этими событиями делать”, ¬– піша Ліля Шаўцова, старэйшы навуковы супрацоўнік Бруклінгскага інстытута –аднаго з вядучых аналітычных цэнтраў ЗША. – Система пошла вразнос. И присутствие либо отсутствие Путина - либо его замена - уже ничего не изменит…

Гибель Бориса Немцова неожиданно вскрыла степень распада и гниЛья того, что должно быть государством. И они там засуетились... Это месть Немцова оттуда...», - пишет эксперт.

Я цалкам пагаджуся з вышэйузгаданым аналітыкам, толькі дадам пару важных акалічнасцяў: дэградацыя дзяржавы наўпрост звязаная з дэградацыяй грамадства, а грамадства дэградуе ў тым выпадку, калі перадае дзяржаўнай бюракратыі ўсе механізмы кіравання краінай і выключае сябе з атыўнага палітычнага і сацыяльнага жыцця.

Гэткія ж працэсы назіраюцца і ў беларускім грамадстве, а значыць, нас чакаюць складаныя і нерэгуляваныя канфлікты паміж дзяржаўным апаратам, які не схоча губляць сваіх прывілеяў, і выселеных іхнім неэфектным кіраваннем пратэстантамі, колькасць якіх у сувязі з пагаршэннем эканамічнай сітуацыі будзе толькі павялічвацца.

Кажуць, разумны вучыцца на чужых памылках, але апошнім часам ніхто вучыцца асабліва не хоча, таму найчасцей набіваюць уласныя гузакі, якія таксама нічаму не вучаць.

Аляксандр Шчамлёў

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

ДВА ДНІ ПІЛІ, А ПАСЛЯ ЗГАРЭЛІ

Тры чалавекі загінулі падчас пажару жылога дома ў Мішневічах.

Пажар адбыўся ў вёсцы Мішневічы. У прыватным доме пражывалі 73-гадовая пенсіянерка, інвалід I групы, і яе 49-гадовы сын. Напярэдадні трагедыі да іх зайшоў аднавяскоўец, з якім яны, са слоў суседзяў, два дні распівалі спіртное.

Пра пажар паведамілі жыхары вёскі на пажарны пост у саміх Мішневічах. Ратавальнікі прыбылі да месца здарэння праз хвіліну, але ў доме ўжо быў адкрыты агонь. Начальнік посту ўбачыў праз акно жанчыну сталага веку, што ляжала на ложку. Ён залез ўнутр дома і выцягнуў яе, але пенсіянерка была ўжо без прыкмет жыцця. У тым жа пакоі выявілі і двух мужчын. Па ўсёй бачнасці, абодва спрабавалі выбрацца, але не змаглі.

Ачаг узгарання выявіўся на другім баку дома: у зоне кухні і веранды. Пакуль разглядаецца адна версія прычыны пажару - неасцярожнае абыходжанне з агнём пры курэнні.

Сяржук Горкі
па зводках МНС

ІЛЖЭФІРМА-ГРУЗАПЕРАВОЗЧЫК ПАДМАНУЛА ДЗЯРЖАВУ

Прадпрымальнік стварыў у Шуміліна ілжэфірму па аказанні грузаперавозак, незаконна скарыстаўся ільготамі на ўвоз транспарту і нанёс шкоду дзяржаве.

Шкода нанесена на суму больш за 826 млн рублёў, паведамляе прэс-цэнтр Камітэта дзяржкантролю Беларусі.

Работнікі фінансавай міліцыі ўстанавілі, што 45-гадовы выхадзец Расіі ў кастрычніку 2013 зарэгістраваў у Шуміліна прыватнае унітарнае прадпрыемства па аказанні паслуг грузаперавозак і быў у ім дырэктарам і галоўным бухгалтарам. Але правы юрыдычнай асобы ён першапачаткова стварыў без намеру ажыццяўляць статутную дзейнасць.

Сапраўдныя намеры мужчыны сталі відавочныя, калі ён змясціў пад мытную працэдуру выпуску для ўнутранага спажывання два грузавых аўтамабіля з кранам-маніпулятарам ў якасці неграшовага ўкладу ў статутны фонд прадпрыемства. Пры гэтым прадпрымальнік скарыстаўся падатковымі льготамі, прадугледжанымі дэкрэтам №6 прэзідэнта Беларусі "Аб стымуляванні прадпрымальніцкай дзейнасці на тэрыторыі сярэдніх, малых гарадскіх паселішчаў, сельскай мясцовасці".

На самай справе транспартныя сродкі прызначаліся для далейшага вывазу ў Расію. На яе тэрыторыі яны пасля і былі рэалізаваныя. Дзяржаве быў нанесены ўрон у выглядзе нявыплачаных мытных плацяжоў у суме больш за 826 млн рублёў.

Кіраванне Дэпартамента фінансавых расследаванняў КДК па Віцебскай вобласці ўзбудзіла крымінальную справу ў дачыненні да дырэктара фірмы па ч. 2 арт. 234 (ілжэпрадпрымальніцтва) Крымінальнага кодэкса. Прадпрымальніку пагражае абмежаванне волі на тэрмін да 5 гадоў са штрафам або пазбаўленне волі на тэрмін да 7 гадоў з канфіскацыяй маёмасці.

news.21.by

НАШЫ ЗАРОБКІ

КОЛЬКАСЦЬ ДАЎЖНІКОЎ ПА ЗАРПЛАЦЕ ПАВЯЛІЧЫЛАСЯ

Па стане на 1 сакавіка 2015 у Шумілінскім раёне ўжо маецца 11 арганізацый-даўжнікоў, графік выплаты зарплаты не выконваецца.

Да дзесяці сельгаспрадпрыемстваў, якія былі даўжнікамі ў лютым, дадалася яшчэ адна арганізацыя - Шумілінскае КУП меліярацыйных сістэм "Шумілінскага ПМС". І як вынік, павялічылася і агульная сума запазычанасці па заработнай плаце.

Цяпер пратэрмінаваная запазычанасць маецца на:

1. ААТ "Обальскі керамічны завод"
2. ААТ "Лаўжанскае"
3. КУСГП "Сіроцінскі"
4. КУСГП "Ульскі"
5. КУСГП "Мішневічы"
6. ААТ "Прыдзвінскі"
7. ААТ "Аграбаравінка"
8. ААТ "Ляжні"
9. ААТ "Прыазёрны мір"
10. Шумілінскае КУП меліярацыйных сістэм Шумілінскага ПМС "
11. КУВП "Шумілінскі райаграсэрвіс"

Колькасць арганізацый з пратэрмінаванай запазычанасцю па зарплаце ў Віцебскай вобласці за месяц вырасла больш чым у 2 разы - з 77 па стане на 1 лютага да 176 на 1 сакавіка.

Усяго ў Беларусі ў 510 арганізацыях мелася пратэрмінаваная запазычанасць па заработнай плаце перад 87,3 тыс. Работнікамі, такім чынам на Віцебскую вобласць прыходзіцца 34,5% арганізацый-даўжнікоў. Як відаць, лічбы вялікія: сума пратэрмінаванай запазычанасці па рэспубліцы дасягнула 300.6 млрд. рублёў.

Ян Вайтовіч

БЕРАЖЫСЯ!

ДЗЕНЬ БЯСПЕКІ

У Шумілінскім раёне, як і па ўсёй краіне, з 2 па 6 сакавіка прайшла прафілактычная акцыя "Дзень бяспекі. Увага ўсім!", прысвечаная Сусветнаму дню грамадзянскай абароны.

4 сакавіка шумілінскія ратавальнікі правялі акцыю ў Шумілінскай сярэдняй школе № 1 і Мішнявіцкай сярэдняй школе. Як паказала само жыццё, у небяспечнай сітуацыі існуе рэальная пагроза найперш для дзяцей. Недахоп пэўных ведаў і практычных навыкаў можа прывесці да сумных наступстваў.

Таму для фарміравання культуры бяспекі жыццядзейнасці і правядзення адукацыйна-выхаваўчай працы работнікі Шумілінскага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях пастаянна ладзяць правядзенне тэматычных выступленняў ва ўсіх агульнаадукацыйных установах раёна. Адначасова адпрацоўваюць практычныя заняткі па планам эвакуацыі і распаўсюджванне нагляднa-выяўленчай прадукцыі.

На гэты раз падчас акцыі школьнікам распавялі, якія надзвычайныя сітуацыі існуюць і патлумачылі, як сябе паводзіць у выпадку іх узнікнення.

Затым прайшло чарговае тактыка-спецыяльнае вучэнне ў Шумілінскай СШ №1. Па ўмовах вучэння ў выніку парушэння правілаў пажарнай бяспекі "пажар" узнік у кабінеце працы на першым паверсе будынка школы.

Да прыбыцця падраздзяленняў РАНС адміністрацыяй школы было эвакуіравана 539 навучэнцаў і 59 абслуговага персаналу. Да месца ўмоўнага "пажару" выязджала аператыўная група Шумілінскага РАНС на чале з намеснікам начальніка аддзела Іванам Маскальковым.

По матэрыялах МНС
Сяржук Горкі

ЗДАРЭННІ,КРЫМІНАЛ

НЕЗАКОННЫ ГАНДАЛЬ

У жыхара Шумілінскага раёна канфіскавалі прадукты на 23 млн рублёў, таксама ён можа пазбавіцца аўтамабіля.

Інспектары МПЗ па Шумілінскаму раёну і супрацоўнікі мясцовай ДАІ на ўчастку аўтадарогі Р20 Віцебск - Полацк затрымалі аўтамабіль мужчыны і ўсталявалі, што ён перавозіў 539 адзінак прадуктаў харчавання для далейшай продажу без рэгістрацыі ў якасці індывідуальнага прадпрымальніка.

Раней мужчына атрымаў папярэджанне аб адказнасці за такую дзейнасць. А пры паўторным парушэнні закона ў яго арыштавалі не толькі тавары на суму звыш 23 млн рублёў, але і аўтамабіль коштам 82,5 млн. рублёў.

Матэрыялы праверкі па ч. 1.1 арт. 12.7 КаАП накіраваныя ў эканамічны суд Віцебскай вобласці. Нелегальнаму гандляру пагражае штраф да 18 млн рублёў. Магчымая канфіскацыя таварна-матэрыяльных каштоўнасцяў і аўтамабіля.

Я. Вайтовіч
Па матэрыялах ПМЗ

НАША ВЁСКА

ЯК ЖЫВУЦЬ ЛЮДЗІ Ў ВЁСЦЫ БАШНІ

Цуды здараюцца не толькі ў казках. А беларуская вёска, насуперак ходкаму меркаванню, не спілася і змагаецца за прыгажосць. У гэтым карэспандэнты TUT.BY пераканаліся, пабываўшы ў аграгарадку Башні.

Рухавік прагрэсу тут - школа, настаўнікі, неабыякавыя вяскоўцы. Яны не чакаюць у мора надвор'я, а паляпшаюць жыццё самі: стварылі ў клубе "трэнажорку", выйгралі праект і купілі інвентар для школьнага спартзалы, хочуць добраўпарадкаваць пляж і зладзіць "імяніны" возера. Сельскі клуб - універсальная пляцоўка. Тут гуляюць у тэніс, баксіруюць, паказваюць лялечныя спектаклі, музіцыруюць, пампуюць мышцы... І ніхто нікому не замінае.

Гісторыя Башнёў: ад панакветкавода да аграгарадка

Мясцовыя адразу ж нас папралі: у назве Башні націск - на другім складзе.

Да рэвалюцыі ў вежы жыў пан Канстанцін Палена. Ён вырошчваў экзатычныя дрэвы, кусты і кветкі, якія яму прывозілі з-за мяжы. Дарогу да вёскі ўпрыгожвалі пасаджаныя панам густыя кусты бэзу, а ў пачатку вёскі, на ўзвышшы, стаяла высокая вежа - леснікі назіралі з яе за панскім лесам. Адсюль і назва - Башні.

Сёння тут жыве каля 400 чалавек, з іх 85 дзяцей. Вёска стала аграгарадком, у ім пабудавалі сучасны жывёлагадоўчы комплекс, ёсць крама, ФАП, пошта, банк, клуб, дзіцячы садок. І школа - "мозг" і "сэрца" аграгарадка. Тут узнікаюць і ўвасабляюцца ідэі, ад якіх добра ўсёй вёсцы.

"Змагаемся за кожнага вучня"

Башнёўскай сярэдняй школе - амаль сто гадоў (юбілей адзначаць у 2023). Будынак выглядае нетыпова: корпуса злучае галерэя. Яе пабудавалі, каб школьнікі і настаўнікі не пераходзілі з блока ў блок па вуліцы.

Вучыцца тут 51 чалавек - неабходны мінімум, каб школу не зачынілі.

- Змагаемся за кожнага вучня. Дзяцей у аграгарадку мала, ды і суседняя гімназія ў вёсцы Ляскавічы забірае ў нас лепшых выхаванцаў, - кажа дырэктар Васіль Зянькоў. - Хоць наша школа лічыцца ў раёне паказальнай: пастаянна прыязджаюць госці, мы ўвесь час нешта робім, укараняем новыя праграмы.

У класах - малая колькасць вучняў.

Самы вялікі клас - 7-й, у ім дзевяць чалавек. А ў 5-м - адзін вучань. У астатніх класах у сярэднім настаўнік вядзе ўрок для чатырох чалавек. Дзеці - разумнічкі. Многія бліскуча здаюць ЦТ і паступаюць у прэстыжныя універсітэты краіны.

Настаўнікаў у школе - 18. Атрымліваецца, што ў сярэднім на кожнага - па тры выхаванца. Але некаторыя настаўнікі працуюць у некалькіх месцах.

- У гарадскіх школах ёсць паралелі, і там у педагогаў нагрузка. А сельскім педагогам складана даць стаўку, - тлумачыць дырэктар. - Малое колькасць вучняў, з аднаго боку, добра: з імі ідзе, па сутнасці, індывідуальная праца, а з другога, дрэнна: няма канкурэнцыі, дзецям не з кім спаборнічаць у ведах. Яшчэ адзін плюс - сельскія дзеці больш сардэчныя і кіраваныя. Не абражаюць настаўніка, як у горадзе. Вёска ўплывае і на педагогаў: да праблем мы ставімся мужна. Сабраліся, паплакацца, усталі і пайшлі - нас чакаюць дзеці. Некалі нам і хварэць.

Сюды хочуць трапіць праз сувязі

Зянькоў не хавае гонару: "У нашай школе шмат хто хоча працаваць. Яна адзіная ў раёне, дзе ёсць канкурэнцыя сярод педагогаў. Сюды хочуць трапіць нават праз сувязі. Не ведаю, у чым сакрэт. Можа, дырэктар такі, не ганяе нікога, не лае ... ".

Але калі з вопытнымі кадрамі усё ў парадку, то маладыя спецыялісты ў школе не затрымліваюцца: з'язджаюць у горад ці сыходзяць з прафесіі. "Праз год-два пажылыя настаўнікі выйдуць на пенсію. Хто будзе працаваць? Гэта бяда ..." - разводзіць рукамі дырэктар.

Школьнікі самі забяспечваюць сябе гароднінай - вырошчваюць іх на сваім агародзе. Абеды для дзяцей бясплатныя, педагогі за іх плацяць. Ацяпляецца будынак дровамі, у штаце ёсць качагары.

Спартзалу ў ангары

Школьны спартзала знаходзіцца ў ангары. Тут сыра і халодна. Таму яшчэ адзін галаўны боль дырэктара: "Патрэбна асобная качагарка, каб у ангары было цёпла. Стаміўся ўжо з гэтай праблемай біцца. Але, можа, усё ж дамагуся".

Нягледзячы на холад, школьнікі любяць спортзал: набегаешся - становіцца цёпла. Па вечарах сюды прыходзіць і мясцовая моладзь. З ёй бясплатна займаецца фізрук.

Башнёўцы запэўніваюць, што іх пацягнула да спорту. У вёсцы стала модна бегаць па раніцах, хадзіць на турнікі. Дзеці хочуць, каб не пілі бацькі, далучаюць іх да здаровых праектаў. Хто-то і выпраўляецца. Прапалых п'яніцаў у вёсцы трохі, у большасці - нармальныя сем'і, кажуць мясцовыя..

Настаўніца-валанцёр

Неабыякавы чалавек у вежы - настаўнік матэматыкі і выяўленчага мастацтва Марына Аляксеенка.

Яна далучае да спорту аднавяскоўцаў, ходзіць у краязнаўчыя паходы з вучнямі (вывучаюць валуны, возера, храмы, іншыя славутасці Шумілінушчыны), выйграе гранты для школы, спрабуе добраўпарадкаваць вёску.

З апошніх дасягненняў - перамога яе праекта "Вежы - сіла волі і сіла духу". У мінулым годзе настаўніца падала заяўку на конкурс сацыяльных ідэй для Беларусі Social Weekend. З 200 заявак фінансава падтрымалі 9. Сярод іх і праект з аграгарадка на Шумілішчыне.

16 мільёнаў рублёў Башнёўскай школе ахвяраваў партал realt.by. На гэтыя грошы купілі ровары, футбольныя, валейбольныя і баскетбольныя мячы, наборы для тэніса, лыжы, турыстычныя палаткі, гімнастычныя палкі і абручы, спартыўную форму і г.д.

Возера з уласнымі "імянінамі"

Ідзем з педагогам па вёсцы. Насустрач пажылая сельчанка:

- Марына Ягораўна, кажуць, пляж будзем рабіць?

- Так, да лета трэба абавязкова, каб з'явіўся. І будзем там кожны год адзначаць дзень нараджэння возера.

Вядома, мы захацелі ўбачыць гэтае возера!

- Месцы ў нас прыгожыя, - распавядае па шляху Марына Аляксеенка. - Але не хапае аб'ектаў культурнага адпачынку. Кафэ зачынена ўжо шмат гадоў. Няма ў вёсцы і добрай дзіцячай пляцоўкі. Хлопцы гуляюць на дарозе. Гэта ўсё трэба выпраўляць.

Возера Будавесць і праўда як з карціны. На ім чатыры выспы - Круглік, Дубовік, Куратнік (вяскоўцы вазілі туды на выгул курэй) і Могілкі (там хавалі землякоў).

У возеры патанулі некалькі вяскоўцаў, у іх памяць на беразе паставілі крыж.

Многія башневцы - рыбакі. Вёска на беразе прыгожага возера прывабная і для дачнікаў.

- Увесну трэба брацца і прыводзіць у парадак набярэжную. Выкасілі траву, выкорчуем кусты, насыплем пясок. Потым паставім лавачкі, альтанкі, кантэйнеры для смецця. Усё на свае сілaмі - на суботнікі выйдуць школьнікі, жыхары вёскі. Падключым сельсавет, работнікаў ЖКГ, эколагаў, дэпутата, мясцовых дачнікаў. А ў жніўні, спадзяюся, ужо будзе пляж. Тады і адзначым дзень нараджэння возера, - дзеліцца планамі настаўніца.

Але дарэшты яна забіла нават не гэтым. А тым, што яе вучні напісалі навукова-даследчую працу на тэму "Матэматыка ў жыцці аграгарадка". Дзеці даведаліся аб'ём сельскагаспадарчай "вежы", вылічылі, колькі трэба бляхі, каб пакрыць дах спартзалы, і нават дапамаглі камунальнікам ліквідаваць цечу ў трубе на мясцовым ФАПе - падказалі яе правільны ўхіл.

Актыўнасць сельскай валанцёра зразумелая далёка не ўсім. У яе здзіўлена пытаюцца: "А навошта вам усё гэта трэба?". Бюракраты асцерагаюцца яе ідэй ("як бы чаго не выйшла") і ўстаўляюць палкі ў колы. Нядобразычліўцы пускаюць чуткі і плятуць інтрыгі. А яна не звяртае ўвагі, робіць сваю справу і выпраменьвае аптымізм:

- Я люблю, каб усім было добра. Калі ўсім добра, і мне добра. Дабро, калі дапамагаеш людзям, вяртаецца.

Таццяна Матвеева
ТУТ BY

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіце бесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АДЗІНАЯ ВАЛЮТА

МУХІ АСОБНА — 2

Пуцін не кідае надзеі на эканамічную экспансію постсавецкай прасторы. Створаны нядаўна ЕАЭС надаў імпэту расійскаму прэзідэнту па пашырэнні ўплыву на сябраў ЕАЭС, Мытнага саюза і яшчэ шматлікіх агульных арганізацый. Але новага ён не прыдумаў.

Пуцін вярнуўся да старой ідэі агульнай валюты. Яшчэ пры абмеркаванні стварэння самога ЕАЭС у мінулым годзе эксперты і палітыкі ставілі пад сумнеў з'яўленне такой грашовай адзінкі. Казалася пра тое, што яна можа з'явіцца не раней за 2025 год.

Аднак расійскі кіраўнік спяшаецца, і на тыдні ён даручыў свайму Цэнтрабанку і ўраду прапрацаваць мэтазгоднасць стварэння валютнага саюза ў рамках ЕАЭС. «Банку Расіі сумесна з урадам РФ ва ўзаемадзеянні з цэнтральнымі (нацыянальнымі) банкамі дзяржаў-сябраў Еўразійскага эканамічнага саюза вызначыць далейшыя напрамкі інтэграцыі ў валютнай і фінансавай сферах у рамках ЕАЭС з прапрацоўкай мэтазгоднасці і магчымасці стварэння ў перспектыве валютнага саюза», — гаворыцца ў даручэнні Пуціна.

Адрапартаваць пра выкананне даручэння кіраўнік урада Расіі Дзмітрый Мядзведзеў і кіраўнік ЦБ РФ Эльвіра Набіуліна павінны да 1 верасня 2015 года.

Такая паспешлівасць расійскага прэзідэнта відавочна збянтэжыла ягоных калегаў у Казахстане і Беларусі. Намер утварыць валютны саюз у рамках ЕАЭС прысутнічаў у праекце дэкларацыі аб еўразійскай эканамічнай інтэграцыі з паметкай «прапанова расійскага боку, казахстанскі бок супраць». У канчатковым тэксце дэкларацыі, падпісаным прэзідэнтамі трох краін 18 лістапада 2011 года, паказваецца толькі «паглыбленне супрацоўніцтва ў валютнай сферы».

Падчас прэс-канферэнцыі пасля падпісання дэкларацыі Назарбаеў растлумачыў, што гаворка ідзе аб пашырэнні выкарыстання нацыянальных валют ва ўзаемным гандлі трох краін з магчымым у перспектыве «выхадам на нейкую адзінку ў сэнсе валюты», пры гэтым пазначыўшы, што ні адна валюта краін-удзельніц ЕАЭС не падыходзіць на гэтую ролю.

Што да пазіцыі па гэтым пытанні Аляксандра Рыгоравіча, то 29 студзеня падчас вялікай прэс-канферэнцыі ён казаў, што пытанне адзінай валюты ў межах ЕАЭС «у парадку дня не стаіць». Наш кіраўнік растлумачыў, што для разгляду «адзінавалютнага» пытання трэба спачатку вырашыць увесь комплекс эканамічных пытанняў, у тым ліку і тых, якія ў межах стварэння ЕАЭС былі адкладзеныя да 2025 года. Вось калі з імі разбярэмся — можна і пра алтын падумаць.

«Але не думаю, што гэта будзе заўтра і пры маім прэзідэнцкім жыцці», — дадаў Лукашэнка. Улічваючы, якім чынам працягваецца прэзідэнцкае жыццё Аляксандра Рыгоравіча, то гэтая фраза фактычна азначае — ніколі.

Па меркаванні эканамістаў, пытанне пра адзіную валюту ў межах ЕАЭС, які працуе ўсяго два з паловай месяцы, сапраўды недарэчнае. Нават у варунках значна больш абкатанага Мытнага саюза адзіная валюта ёсць праблемай.

Эканаміст Сяргей Чалы зазначае: пакуль не выкананы ніводзін з шэрагу крытэраў, якіх павінна дасягнуць інтэграцыйнае аб'яднанне, каб у ім можна было ўводзіць агульную валюту. Найперш неабходна, каб паміж краінамі, якія ўтвараюць валютны саюз, былі вялікія аб'ёмы гандлю. Зараз жа нават у межах Мытнага саюза доля ўнутранага гандлю паміж «саюзнікамі» не тое што не расце, а нават скарачаецца. З «трэцімі краінамі» мы гандлюем больш, чым з «саюзнікамі». Таксама добра было б, каб у краін, якія ствараюць валютны саюз, былі сінхранізаваныя бізнэс-цыклы, то бок спады і ўздымы эканомікі. Гэтага амаль немагчыма дамагчыся, калі Казахстан і Расія — сыравінныя, а эканоміка Беларусі — цалкам перапрацоўчая. І апошні пункт самы важны: адзіны Цэнтрабанк і адзіная грашова-крэдытная палітыка.

Нагадаем, што яшчэ ў 2002 годзе ішлі размовы пра адзіную валюту Беларусі і Расіі. Расія настойвала, каб Цэнтрабанк быў адзін, і ён быў бы ў Маскве. З гэтым катэгарычна не пагаджаўся Аляксандр Рыгоравіч. Па ягоным меркаванні, эмісійных цэнтраў павінна было быць два — у Маскве і Мінску. То бок, каб Мінск таксама мог бы друкаваць грошы Саюзнай дзяржавы. На гэта Масква пагадзіцца не магла катэгарычна — бескантрольны друк грошай у Мінску мог абрынуць усю расійскую эканоміку.

Менавіта ў гэтым заграз праект Канстытуцыйнага акту Саюзнай дзяржавы. Менавіта з-за гэтага тады раз'юшыўся Уладзімір Уладзіміравіч. Менавіта тады ён параіў Аляксандру Рыгоравічу падумаць, чаго ён хоча: інтэграцыі ў Расію, альбо нечага іншага? Ён нагадаў, што эканоміка Беларусі — гэта 3% ад эканомікі Расіі, і зазначыў, што нельга спрабаваць аднавіць СССР за кошт эканамічных інтарэсаў Расіі. І тады ж прамовіў вядомую сваю крылатую фразу: «Мухі асобна — катлеты асобна».

Зараз Пуцін, не параіўшыся з калегамі, пачаў новую фазу ўводу «адзінай валюты». І зараз жа Лукашэнка з Назарбаевым могуць прыгадаць яму ягоныя ж словы пра мух і катлет. Маўляў, пакуль не будуць канчаткова знятыя абмежаванні ў гандлі, пакуль нафта ў Расіі і Беларусі не будзе каштаваць аднолькава — выбачайце, якая можа быць адзіная валюта? Мухі асобна — катлеты асобна.

Сяргей Пульша
«Новы час»

БЕЛАРУСЬ — ЗША

КОШТ АЎТАРЫТАРНАЙ СТАБІЛЬНАСЦІ

Дзяржаўны дэпартамент ЗША адмяніў санкцыі ў дачыненні да “Беларуснафты”, якія дзейнічалі ад 29 сакавіка 2011 года. Чаму гэта адбылося? Ці пойдзе на адмену санкцый ЕС? Пра гэта разважае палітолаг Валерый Карбалевіч.

Рашэнне пра адмену санкцый да "Беларуснафты" за подпісам памочніка дзяржсакратара ЗША ў пытаннях эканомікі і бізнэсу Курта Тонга апублікаванае ў Федэральным рэгістры.

Як адзначаецца ў дакуменце, дзяржаўны сакратар ЗША прыняў рашэнне зняць санкцыі, накладзеныя ў адпаведнасці з Актам аб санкцыях у дачыненні да Ірана ад 1996 года, з рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства “Беларуснафта” ў звязку з тым, што кампанія больш не займаецца дзейнасцю, якая падпадае пад санкцыйныя абмежаванні, а таксама атрыманы гарантыі, што яна не будзе займацца падобнай дзейнасцю ў будучыні. Такім чынам, адзначаецца ў паведамленні, некаторыя санкцыі, уведзеныя датычна “Беларуснафты” 29 сакавіка 2011 года, больш не дзейнічаюць.

Што ў больш шырокім сэнсе адзначае гэты крок з боку ЗША?

На думку палітолага Валерыя Карбалевіча, пэўным чынам на такое рашэнне паўплывала і атмасфера нармалізацыі адносінаў паміж Захадам і Беларуссю.

— Па-першае, гэтая атмасфера, якую зафіксаваў пры канцы лютага высокапастаўлены прадстаўнік Дзярждэпартамента ЗША Эрык Рубен, які ўпершыню сустрэўся з Лукашэнкам. Рубен заявіў, што цяпер адносіны ЗША з Беларуссю будуць развівацца паралельна з патрабаваннямі ЗША датычна правоў чалавека. Калі раней адно з другім жорстка ўвязвалася, ставілася ўмова, што калі ўмовы з правамі чалавека не палепшацца, тады не будзе паляпшэння стасункаў у іншых глінах, то цяпер такой увязкі няма.

Другі чыннік — гэта тлумачэнне Дзярждэпа, што цяпер няма супрацоўніцтва беларускіх кампаніяў з іранскімі — тымі, адносна якіх была ўведзена забарона. Гэта лагічна, таму што ўзровень дачыненняў Беларусі з Іранам зменшыўся пасля сыходу са сваёй пасады прэзідэнта Махмуда Ахмадзінежада. І, нарэшце, трэцяя прычына — гэта размарожванне адносінаў паміж ЗША і Іранам, што выклікала змякчэнне ці адмову некаторых санкцыяў з боку Злучаных Штатаў адносна Тэгерана.

— Але ж санкцыі супраць афіцыйнага Мінска ўводзіў і Еўрасаюз. Як быць з імі? Ці не стане прыклад ЗША штуршком і для ЕС, каб пачаць адмену санкцый у дачыненні да Беларусі?

— Зараз цяжка даваць прагнозы. Там цяпер ідзе дыскусія, і, як мне падаецца, прадстаўнік міністэрства замежных спраў Латвіі заявіў, што гэтыя санкцыі будуць адмененыя ў першым паўгоддзі. Дыскусія ідзе, і гэта таксама вельмі важны паказнік таго, што нешта мяняецца.

— Чым жа абумоўлена змена стаўлення ЗША і Еўропы да афіцыйнага Мінска? Хіба становішча тут істотна палепшала?

— Унутры Беларусі сітуацыя ніяк не змянілася. Хутчэй наадварот — шрубы зацiскаюцца. Але ж змянілася геапалітычная сітуацыя ў рэгіёне. Украінскі крызіс паўплываў на тое, што геапалітыка выйшла на першы план, а праблема каштоўнасцяў — правоў чалавека і дэмакратыі — адышла ў бок. На гэтым тле стаўленне да Беларусі мяняецца, больш цэніцца беларуская стабільнасць, высвятляецца, што дэмакратызацыя часта вядзе да дэстабілізацыі. Гэта назіраецца і на прыкладзе Украіны, і тых краінаў, якія перажылі “арабскую вясну”.

Гэта трывожыць Захад, таму стабільнасць, нават аўтарытарная, стала цаніцца больш, чым раней. Да таго ж, параўнальна з Пуціным Лукашэнка ўжо не самы горшы дыктатар. І стаўленне Беларусі да ўкраінскага крызісу, спроба захаваць нейтралітэт у гэтым канфлікце таксама ацэньваецца Захадам станоўча. Вось усе гэтыя чыннікі і вядуць да таго, што адбываецца працэс, як сказала Майра Мора (пасол ЕС у Беларусі. — заўвага Г. К.), да нармалізацыі. Я б назваў гэты працэс размарожваннем адносінаў.

Нагадаем, санкцыі ў адносінах да “Беларуснафты” былі накладзены Дзярждэпартаментам ЗША ў сакавіку 2011 года з прычыны кантракта беларускага прадпрыемства з іранскай кампаніяй NaftIran Intertrade. У тым годзе ВА “Беларуснафта” заключыла кантракт з NaftIran Intertrade Company на 500 мільёнаў долараў ЗША для распрацоўкі нафтавага радовішча Джойфер. Закон ад 1996 года прадугледжвае накладанне санкцыяў на кампаніі, якія інвеструюць у Ірак больш за 20 мільёнаў долараў.

Генадзь Кеснер
«Новы час»

ПЛАНЫ ЎЛАДАЎ

ОПЯТЬ ШОК БЕЗ ТЕРАПИИ

Правительство приняло программу деятельности на 2015 год. Эксперты не находят в ней конкретики и называют планы «шоком без терапии».

Новые планы правительства

Программа деятельности правительства утверждена постановлением Советам министров № 100 от 18 февраля 2015 года. Документ состоит из семи глав и охватывает все направления работы правительства: от макроэкономической политики до охраны окружающей среды.

Главной целью деятельности правительства на 2015 год определено «обеспечение макроэкономической и социальной стабильности в условиях нарастания внешних вызовов и угроз, качественное завершение текущей пятилетки и создание условий для динамичного экономического развития Беларуси в 2016-2020 годах и долгосрочной перспективе».

В числе важнейших задач — проведение эффективной макроэкономической и денежно-кредитной политики, действенная антиинфляционная политика, развитие конкуренции, малого и среднего предпринимательства, наращивание и диверсификация экспорта и прочее.

В программе указаны сценарии развития экономики страны на текущий год в зависимости от цены на нефть и динамики курса российского рубля. В качестве базового принят сценарий, который предполагает среднегодовую цену нефти на мировых рынках в 50 долларов за баррель, среднегодовой курс российского рубля — 61,5 рубля за доллар.

Как отмечает пресс-служба Совета министров, мероприятия программы носят характер прямого действия и не требуют разработки дополнительных планов по их реализации на уровне правительства.

Пожарная программа без конкретики

Эксперты критикуют принятую правительством программу за отсутствие конкретики.

«Она практически не содержит никаких цифровых отсылок, количественных и качественных показателей, по выполнению которых можно было бы судить об эффективности правительства в 2015 году», — говорит руководитель научного исследовательского центра Мизеса Ярослав Романчук.

По его мнению, программа, в которой нет даже количественного ориентира по инфляции на 2015 год, является «очень слабой», а возможное достижение к 2020 году темпов роста цен ниже 10% в год указывает на «хроническую слабость документа».

Экономист удивлен тем фактом, что в программу включены отдельные предприятия, для которых в сложные для белорусской экономики времена предусмотрена государственная поддержка. Речь, к примеру, идет об ОАО «Лакокраска» и ОАО «Завод горного воска».

«За 20 лет они не стали устойчивыми и продолжают тянуть деньги из бюджета, а власти ничего другого не придумали, как предоставлять им льготы. Это является форменным безобразием», — считает Ярослав Романчук.

Действия по развитию малого и среднего бизнеса, прописанные в документе, он считает декларативными.

«Ничего нет ни про аренду, ни про налоговую нагрузку, ни про права собственности и так далее. Никакой конкретики, но от слов халва слаще во рту не становится», — отмечает руководитель научного исследовательского центра Мизеса.

В целом он считает, что принятая программа предназначена, скорее, для пожарного, ситуативного реагирования, а не для серьезной работы по восстановлению стабильности белорусской экономики.

«Документ — формальный, поверхностный, неконкретный. У меня такое ощущение, что план делали на коленке», — говорит экономист.

Шок без терапии

Научный сотрудник Белорусского экономического исследовательско-образовательного центра (BEROC) Дмитрий Крук характеризует принятую программу как готовность правительства пойти на ограничение роста для недопущения новых финансовых потрясений.

При этом, по его словам, ограничительные меры не предполагают последующих или одновременных институциональных изменений.

«Они, скорее, постулируются как временные, вынужденные меры. Впоследствии подразумевается возможный возврат к ним. В 2011 году экс-глава Национального банка Станислав Богданкевич охарактеризовал обнародованный правительством антикризисный план как шок без терапии. В какой-то мере эта аналогия применима и здесь», — считает экономист.

Дмитрий Крук видит смысл в шоковых, ограничительных действиях в случае, когда сегодняшние показатели приносятся в жертву будущему росту, но такового на основе принятой программы не просматривается.

«Вполне вероятно, что будет более долгосрочная стратегия, где более подробно будут обсуждаться институциональные реформы, но из этого документа я таковых не вижу», — отмечает эксперт.

Александр Ярошевич

ЭКАНАМІЧНЫ РОСТ

ЧАТЫРЫ ПРЫНЦЫПЫ ПРЫВАТЫЗАЦЫІ

4 сакавіка ў офісе Руху “За Свабоду” адбылося абмеркаванне магчымых агульных падыходаў да прыватызацыі апазіцыйных сіл у межах супрацоўніцтва “Паглыблены дыялог”.

Дыскусіі папярэднічаў выступ вядомага эканаміста Сяргей Чалага. Ён адзначыў, што сёння мы хутчэй назіраем працэс рэпрыватызацыі, калі дзяржава вяртае сабе ў рукі часткова прыватызаваныя раней прадпрыемствы.

На думку эксперта, цяперашні крызіс вымагае пэўных захадаў – у тым ліку датычна буйных дзяржаўных прадпрыемстваў, з дапамогай прыватызацыі якіх можа быць забяспечаны эканамічны рост. Цяпер жа яны пераважна працуюць неэфектыўна, і пры гэтым на іх робяцца вялікія фінансавыя ўліванні дзеля перадухілення беспрацоўя і сацыяльнай нпружанасці. Насамрэч, па сутнасці, заробкі на стратных прадпрыемстваў выглядаюць як дапамога па схаваным беспрацоўі.

Аднак перад правядзеннем прыватызацыі перадусім неабходна выявіць дзяржаўныя прадпрыемствы-зомбі альбо жывыя, што можна зрабіць, скарачаючы субсідаванне. Прычым часу не так шмат, бо шэраг прадпрыемстваў могуць стаць нерэфармавальнымі.

Намесніца старшыні Руху “За Свабоду” Галіна Скарахо́д па выніках дыскусіі прадстаўнікоў апазіцыі распавяла Рух.by, што агульная мэта прыватызацыі – гэта падвышэнне эфектыўнасці эканомікі, і з гэтым усе пагадзіліся:

"Удзельнікі абмеркавання таксама падтрымалі чатыры прынцыпы прыватызацыі, - дадала яна. - Праца прыватызацыі павінна рэгулявацца законам. Прыватызацыя павінна быць празрыстай, у ёй не павінна быць карупцыйных схемаў. І нарэшце, патрэбныя рэальная ацэнка аб'ектаў прыватызацыі і адкрытая канкурэнцыя сярод пакупнікоў".

Галіна Скарахо́д патлумачыла, што прадстаўнікі апазіцыі дамовіліся, што ў выпрацоўцы агульнага дакументу вырашылі выкарыстаць новыя падыходы: будуць выкладзеныя усе выказаныя пазіцыі, першымі будуць ісці прынцыпы, якія падтрымалі ўсе, затым кампрамісныя рашэнні, а апошнімі – тыя, па якіх дамовіцца не атрымаецца.

Удзельнікі "Паглыбленага дыялогу" цяпер узялі паўзу для працы з дакументам, дадала намесніца старшыні Руху “За Свабоду”, наступная сустрэча пройдзе ў другой палове сакавіка.

Рух.by

ПЕРАДАВЫ ГАНДАЛЬ

«ЕЎРАОПТ» СТАВІЦЬ ЗАДАЧУ ВЫРАТАВАЦЬ ПАКУПНІКОЎ

Кампанія «Еўрагандаль» падвяла вынікі 2014 года і распавяла аб планах на перспектыву. Буйны беларускі рытэйлер мае намер фарсіраваць магчымы «эканамічны шок» пакупнікоў ад крызісу за кошт самых нізкіх коштаў.

На канец 2014 раздробная сетка кампаніі «Еўрагандаль» налічвала 300 гандлёвых аб'ектаў па ўсёй краіне агульнай плошчай звыш 528 тыс. кв.м.

Колькасць супрацоўнікаў з улікам дачэрніх кампаній склала 31297 чалавек. «Еўрагандаль» з'яўляецца самым буйным працадаўцам у Беларусі.

Гандлёвыя плошчы сеткі выраслі на 65% - з 130,2 тыс. кв.м. у 2013 годзе да 214,7 тыс. кв.м. ў 2014 годзе.

Колькасць чэкаў ў 2014 годзе ў параўнанні з 2013 годам вырасла на 43% і склала больш за 200 млн.

Па папярэдніх дадзеных, выручка кампанія па міжнародным стандартам фінансавай справаздачнасці (МСФС, без ПДВ) у 2014 вырасла на 35% да 2,26 млрд. даляраў. Валавы прыбытак у адпаведнасці з МСФС павялічылася на 43% да 527 млн. даляраў.

«Для нашай кампаніі адной з стратэгічных задач на 2015 год з'яўляецца якаснае ўдасканаленне гандлёвай сеткі« Еўраопт »: праца з пакупнікамі, правядзенне маркетынгавых акцый, тэхналагічнае перааснашчэнне раней пабудаваных гандлёвых аб'ектаў, удасканаленне дзейнасці участкаў ўласнай вытворчасці, павышэнне якасці прадукцыі і агульнага ўзроўню гандлёвых паслуг», - адзначыў старшыня савета дырэктараў ТАА «Еўрагандаль» Андрэй Зубкоў.

Ва ўмовах складанай эканамічнай сітуацыі ў краіне і на валютным рынку, зніжэння дзелавой і пакупніцкай актыўнасці кампанія «Еўрагандаль» мае намер канкураваць за кошт даступных цэн.

«Стратэгія кампаніі мяркуе самыя нізкія цэны на рынку, тым самым у выпадку наступу «эканамічнага шоку» насельніцтва будзе імкнуцца да скарачэння выдаткаў. Удадзенай сітуацыі крамы «Еўраопт» будуць найбольш прывабнымі для насельніцтва», - адзначаюць у кампаніі.

Цяпер «Еўрагандаль» пільней прыглядаецца да расійскага рынку. Як кажа намеснік генеральнага дырэктара па інвестыцыях «Еўрагандаль» Андрэй Мацявін, разам з літоўскім рынкам гэты рынак уяўляе пэўную цікавасць, дзе «ёсць магчымасць эфектыўна канкурыраваць на гэтым досыць канкурэнтным рынку».

«Казаць аб стратэгіі і планах па актыўнага нарошчвання крамаў пакуль рана. У кантэксце IPO (першаснае публічнае размяшчэнне акцый. - Nav-iny.by) мы пакуль не ўпэўнены, ці з'яўляецца актыў у Расіі для нас плюсам ці не », - падкрэслівае топ-менеджэр' Еўрагандаль ».

На канец 2014 года ў Расеі сетка крам «Еўрагандаль» налічвала 26 гандлёвых аб'ектаў. Аналагічная колькасць крам пад гандлёвай маркай Fresh market працавала ў Літве.

Па некаторых аперацыйных паказчыках «Еўраопт» апярэджвае расійскія рознічныя сеткі. Так, сярэдні чэк у супермаркетах «Еўраопт» складае 12,2 даляра. У супермаркетах расійскіх рытэйлераў «Магніт» і X5 Retail Group гэты паказчык роўны адпаведна 10,9 і 11,4 даляра. У гіпермаркетах «Еўраопта» сярэдні чэк складае 29,3 даляра, «Магніта» - 15,3 даляра, X5 Retail Group - 16,7 даляра.

«Еўраопт» апярэджвае расійскіх рытэйлераў таксама па продажах з 1 кв.м гандлёвай плошчы. Так, у супермаркетах сеткі гэты паказчык роўны 16 тыс. даляраў, у «Магніта» - 9,7 тыс. даляраў, у X5 Retail Group - 7,5 тыс. даляраў.

За апошнія пяць гадоў у будаўніцтва і мадэрнізацыю гандлёвых аб'ектаў сеткі «Еўраопт» было інвесціравана больш за 900 млн. Даляраў.

Аляксандр Ярашэвіч

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 16.03.2015 у 18.25
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.